

NYHETSBRÄV 1:2007

(Publicerat 2007-02-15)

I det längsta har jag hållit fast vid förhoppningen att jag skulle hinna skriva ett rejält nyhetsbrev senast i början av februari. Och det ena nyhetsbrevsvärdiga ämnet efter det andra har fladdrat förbi i mitt medvetande. Men tiden för koncentrerat skrivande har aldrig behagat infinna sig. Och nu – stående till knäna i annat arbete – måste jag kapitulera och sända ett kort litet nyhetsbrev om ett offentligt föredrag som jag snart håller på Hillesgården. Men en sak som förbryllar mig vill jag dock först beröra helt kort.

I. Etanol i tanken, eller är det i tanken (tänkandet)

Det verkar ha utbrutit en förtjusning kring etanolen som ett slags bilsamhällets räddare. Denna idé är för mig närmast obegriplig. Bonden i mig – ja jag är uppväxt på ett litet lantbruk i Dalsland – kan bara inte förstå logiken i det hela. Det är ju en sak att energinettet är lågt, dvs. att den energi som etanolen ger i utbyte är obetydligt större än den energi som går åt för att få fram den – en del hävdar t.o.m. att det hela går med förlust. Men det jag finner allra tvivelaktigast är de glädjekalkyler som uppenbarligen ligger bakom när det gäller mänsklighetens behov av åkerareal för sådant som djur i köttproduktion och/eller människor kan äta. Det är som att etanolförespråkarna inte bryr sig om att vi globalt sett har ett hårt och av klimatförändringarna förstärkt tryck på våra jordar och att erosion, ökenspridning, uttömmande av grundvattenreservoarer genom bevattning, städernas utvidgning etc. etc. gör att allt mindre areal blir tillgänglig för jordbruksproduktion samtidigt som det blir allt fler munnar att mätta. (Lester Brown har många intressanta artiklar och rapporter om dessa och andra frågor på sin hemsida www.earth-policy.org)

I en situation som denna finns det uppenbarligen kapitalstarka grupper som med något slags egendomlig dödsdrift tycker att vi tillspetsat uttryckt bör använda mat för att framställa drivmedel för bilar. Konsekvensen av detta kommer ju enligt den ekonomiska logiken att bli att fattiga människor inte kommer att ha råd att betala lika mycket för sin mat som välbeställda bilägare är beredda att betala för att samma mat skall användas som råvara för etanolframställning. En första konkret vink om vad som stundar är den tortillakris (majsbröds-kris) som utbrutit i Mexico. USA:s satsning på att göra etanol har nämligen drivit upp priset på majs så till den grad att Mexicos fattiga har svårt att betala för sin egen stapelföda. Förment miljömedvetna amerikanska bilägare tar alltså i princip maten ur munnen på fattiga mexikaner och gör bilbränsle av den.

En förfärlig hantering med andra ord. Och definitivt ett argument för skepsis mot storsatsningar på etanolframställning.

Jag har inte den utbildningsbakgrund som krävs för att kunna komma med vare sig konkreta lösningar på hur framtida bilar bör vara konstruerade eller på hur de fossila bränslena skall kunna ersättas. Men min allmänna känsla är att framtidens energi inte rimligen skall utvinnas genom att man eldar upp det ena eller andra. Jag tror i själva verket på elektricitetens möjligheter. Och då inte bara genererad av t.ex. sol, vind, vatten och vågkraft. Utan min lätt ”spökiga” känsla är att vår tillvaro rymmer ett elektricitetens mysterium som vi inte på långa vägar har löst.

Att det för att tala bildspråk förmodligen finns ”ådror av elektricitet” att frilägga. Möjligen kan forskningen kring atomkraften vara en väg, men det kan mycket väl vara så att det också finns andra portar till oupptäckta energireservoarer. Jag har i varje fall svårt att tro att energibrist på lång sikt är möjlig i en värld där i princip allt är olika energiformer.

II. Den ljusnande framtid är vår... – en föreläsning på Hillesgården

De senaste åren har jag gjort flera framträdanden på den förnämliga anläggningen Hillesgården. I deras onsdagsserie håller jag en föreläsning 21 februari med titeln *Den ljusnande framtid är vår...* Den börjar 19.00 och i deras program presenteras den på följande sätt:

Under den gångna hösten har vi genom dramatiska TV-filmer och stort upplagda artikelsier blivit medvetna om att vårt sätt att leva är ohållbart. Jordens resurser förstörs och katastrofala klimatförändringar hotar. Kriget mot terrorismen får dessutom allt mer svårhanterade konsekvenser.

I en situation som denna är det inte många som tycker att studentsångens hoppfulla proklamation om en ljusnande framtid fångar läget på kornet. Men Karl-Erik Edris går mot strömmen därvidlag. Han menar att om man borrar tillräckligt djupt i problemen så öppnar sig en dörr som gör att man kan skönja konturerna av ett nytt och mänskligare samhälle. Inte som en vag framtida möjlighet utan som något som vi kan arbeta för här och nu.

Vi som har hört Karl-Erik tidigare vet att han på ett unikt sätt kombinerar allvar och lättsamhet så vi ser fram emot en mycket tänkvärd och roande kväll.

Information om praktiska ting som t.ex. biljettanskaffning och adress och bilväg till Hillesgården finns på hemsidan www.hillesgarden.se